

eina ferð enn biðja fiskimanna-
felögin taka sær av hesum
ójavna fiskaprisi skjótast gjørligt,
so at fiskimenninir við skipum
kunnu fáa sama prísinn sum út-
rðramenninir. Tað hoyrist, at
fiskimenn á føroyskum skipum

hava vunnið sær tann rætt at
fáa lön fyrri arbeiði, teir útfördu
umborð í dampara í Grønlandi.
Um so er, vilja vit eisini biðja
felögin útvirka tað, at allir
fiskimenn fáa tann rættin.
Fleiri fiskimenn í Suðuroy.

Kríggið.

Røða Churchill.

Liggur Noregs úttanveltastøða á váðskáluni?

Churchill helt, sum aðrastaðni
í blaðnum nevnt, leygardagin
eina røðu, har hann segði, at
hóast tey úttanveltaðu londini
(og her var fyrst og fremst
hugsað um Norðanlondini) søgdu
seg at vilja halda seg »strengt
neutrals«, úttanvelta, og tey eins
og Noreg og Háland høvdu
víst, vildu verja úttanveltastøðu
sína, so styðjaðu tey kortini
Týskland við munagligari vør-
u-tilförsu, hvarav hin svenski
jarnmálmurin, ið fyrri ein stóran
part verður fluttur yvir Noreg,
var tað mest týðandi. — Um
kríggið kemur at vara leingi
ella stult, segði Churchill, av-
hongur mest av, um tey úttan-
veltaðu londini blivu við at
flyta slíkar vørur og jørn til Týs-
klands, sum tey nú gjördu. Hann
fanst at, at hesi lond skuldu
fara so fram, samstundis sum
Týskararnir skulu skip eftir
skip hjá teimum niður úttan
ávaring.

Churchill endaði røðu sína
við at siga, at Ongland mátti
nú skerpa blokaduna av Týs-
kandi, so tað munandi nakað.

Hesi orð hansara hava vakt
miklan eftirlitans víða hvar. —
Týskararnir siga, at Ongland
troðkad av einum kravi frá
Fraklandi við bróta Noregis
úttanveltastøðu fyrri at forða
teirri týsku tilförsunini av jarn-

málmi frá Narvik. Men Ong-
lendingar avsanna, at teir vilja
bróta Noreg úttanveltastøðu.

Chamberlain skal í dag halda
eina røðu. Kanska tað tá kemur
fram, hvat Ongland meinar við
at »skerpa blokaduna«.

Norðmenn siga frá, at út-
flutningurin av jarnmálmi yvir
Narvik til Týsklands bert er
øktur nokur fá prosentir, síðan
kríggið byrjaði; meðan útflutn-
ingurin til Onglands er øktur
munagligari. Heldur ikki er tað
einsam tey týsku jarnmálmskipini
ið njóta gott av at sigla innan-
fyri norska sjómarkið. Eisini
tey ensku skipini gera brúk av
teirri tryggjan, hetta er.

»Intet Nyt fra Vestfronten.«
sum vant.

Hóast skip eisini í hesar 6
seinastu dagarnar eru krígs-
forlist, so hevur hetta tíðar-
skeið í mun til vikuna framman-
undan verið heilt gott.

Á svenska ríkisdegnum greiddu
Günther og Sandler í gjár gjølla
frá Sverikis støðu til Finnland
undir krígunum og landsins lut
í samráðingunum bæði undir
krígunum, og áðrenn tað byrjaði.
Teir komu eisini inn uppá,
hvussu hin Norðanlondini og
Vestnaktirnar stillaðu seg til
kríggið, og hvat dugnað tey
høvdu veitt Finnlandinum.

Setepli, tø og fræ.

Javnaðarmenn lögdu inn á
ting at hjálpa fólki við at fáa
setepli, tø og fræ.

Hesum tók tingið undir við.
Í einum upprópi til fólkið
verður fólkið biðið um at velja
mest møguligt. Teimum, ið
ikki hava kontantan pening at
betala epli, tø og fræ við, verður
lovaður kreditur til heystar.

Nú er bara at velja — oll
tey, sum hava ella fáa nakað at
velja í.

Jørð til ognarleys at velja í.
Bæði á tingi og í vørunevndini
hildu javnaðarmenn fast við við
løg at tryggja tí ognarleysa jørð
at velja í.

Sum greitt frá, vóru javnaðar-
menn fyrri við lög at tryggja
ollum, ið onga jørð eiga, jørð
at velja sær eplir, røtur og grøn-
meti í til egið brúk.

»Krossur« spyr, um vit ikki
skamast at koyra politikk í

hetta málið. Allir partar vóru
samdir, sigur blaðið. Sjálvt
javnaðarmenn, sum eiga mann
í vørunevndini, skuldu vera
samdir við sambandsmenn og
sjálvstýrismenn í ikki at tryggja
teim ognarleysu veltingarjorð
við lög, men roynast við at heita
á fólk eins og amtmaðurin og
vørunevndin nú ger.

Lat okkum siga »Krossi«, at
hann fer við skeivum tíðindum,
tá ið hann sigur, at javnaðar-
menn í nevndini fullu frá
lógarkravinum. Nei. Tað var
ikki. Tverturímóti. Javnaðar-
menn í nevndini hildu fast
uppá lógarkravið. Teir protokol-
leraðu teirra krav og hildu, at
ein leys áheitan kundi vera
vøkur, men hon var eingin
garantiur fyrri hin ognarleysa
at fáa brúkliga jørð at velja í.
Ringa hagarjorð, ið krevur eitt
stórt spreingiarbeiði, ruddingar-
og dreningarbeiði — tað vilja
allir menn lata. Men tilfíka jørð
kann ein ognarleysur ikki taka

í máti, uttan hann fær hana til
óðal ella lívsvarga leigu.

Vit biðja allar menn, ið ikki
fáa ávsta góða veltingarjorð til
krígsvelting, at venda sær til
okkum, so vilja vit taka okkum
av málinum.

Vit trúgva ikki, at ognarleysum
verður ávist líkligan bó at velja
í, uttan so er, at eithvert makt-
boð stendur aftanfyrri. Vit vóru
tí fyrri hesum maktboði, ið eingi
orindi hevði til hin forstálsis-
fulla jarðaeigarin, men einans
til hin heiska, málsjónska og
morgfriga óðalsmannin, ið er
eins og hann, ið segði við teir
ognarleysu: »Tit skulu fáa hagar-
jorð frá mær at velja í. Men
tað, ið tit velja í ár, skulu tit
leggja við flag næsta ár.«

Men sjeymannasjálvstýrismen-
nin, stórbóndaflokksmenninir og
sambandsmenninir vóru so rør-
andi samdir um ikki at gera
meir fyrri hin ognarleysa enn
at henstilla til jarðaeigararnar
at geva honum jørð at velja í.
»Krossur«, hetta loyva vit
okkum at kalla fyrri svik móti
hinum ringast stillaða í sam-
felaginum.

Vit sligja, at tann áheitan, ið
send er út millum manna, ikki
skilar til, at tað sjálvandi skal
vera búr ella steinfrí og turr-
lend hagarjorð, ið hin ognarleysi
skal fáa.

Jarðaeigararnir kunnu tí við
góðari samvitsku siga, at teir
hava gjørt, sum teir eru um-
bidnir, sjálvt um teir vísa tí
ognarleysa á grýtuta, ringa hagar-
jorð at velja í.

Hetta er væl ikki meiningin?

Pannukokur, bakaðar í Smør- líka - UM!

Mólin - Skálavík.

Slíkt eru sjálvstýrismenn!

Í næstseinasta blaði vistu vit
á, hvussu teir 10 sjeymanna-
sjálvstýris- og stórbóndaflokks-
menninir av herari undirluta-
kenslu fórdu eitt »goggusjálv-
stýri«, krupu inn í teg sjálvar,
vildu »producer« nakað í
einingi, sum teir so vildu av-
greiða ministerinum í einum
hampaligum bræðjálva til endi-
liga avgerð.

At sita við samráðingarborð
við Dønum og avgera foyroyskar
spurningar, sum eftir okkara
samfelagsskipan endiliga eiga at
avgerast á Danatingi, tað er ein
óhugsandi tanki fyrri teir 10.
»Danskarar vildu gloypt teir við
háð og há og fingið teir við til
alt møguligt,« notar teim í
mønu og mergi. Hvussu hava
teir ikki leikað í, at tað var
bara tann eini Danin, amtmað-
urin Ringberg, ið skapaði alla
gráubókina, hóast hann heilt
var umgyrdur av Føroyingum!
Hvussu var ikki leikað í, at
finansordningurin var eitt diktat
frá forsetisráðherra Stauning,
hóast ikki minni enn 2 sam-
bandsmenn, 2 sjálvstýrismenn,
2 javnaðarmenn og 1 vinnu-
flokksmaður sátu í teirri nevnd,
ið gjørdi uppskot til finans-

Keypið frá teimum,

sum lfsa í

„Føroya Social-Demokrat“.

ordningina? Hvussu hava teir
ikki farið við erhvervskommis-
sionini og brigslað, at eisini
hennara úrslit var eitt Staunings
og javnaðarmanna diktat, og
kortini vóru Føroyingar úr øllum
støttum og øllum flokkum bodnir
at sita í hesi nevnd, og sjálvir
stórbóndaflokksmenninir máttu
til síðst aftaná at hava skamm-
skemt tey, loyfrisa erhvervs-
kommissionarmálum sum eitt
stórt framstíg (samanber lóg-
frøding Petersens talu í eyka-
tingsetuni um kontantbetalingar-
grunnin).

Stuttligt er í einum av teim
seinastu »Krossunum« at siggja
ein frásøgumann í skattamál-
inum royna í einum vanvörðis-
ligum orðalagi at greiða frá, at
javnaðarmenn tóku ministeriis
uppskot rátt, sum tað var.

Neyðars sjeymannasjálvstýri!
Nú er tað komið so langt
undir beinkin í undirlutakenslu,
at tað ikki kennir minsta himp
á sær at gera Føroyingin til
einkis — strúka hann heilt út,
sum um hann aldri hevði haft
sín finger upp í. Tað uppskot,
ið talan er um, er ikki eitt
ministeriis uppskot, men eitt
uppskot, sum hin av lögting-
inum valda skattanævndin (M. A.
Jacobsen, Gunnar Winther,
Joen Rasmussen og J. H. Dan-
bjørg) saman við amtmaninum
hava sent ministeriinum og lög-
tinginum. Hetta uppskotið hildu
vit vera gott. At ministerið
helt tað sama, og at amtmað-
urin hevði sitið ímillum Føroy-
ingar, ið høvdu skapt tað,
gjørdi ikki uppskotið verri í
okkara eygum. Tverturímóti!

Men sjeymannasjálvstýris-
menninir og stórbóndaflokks-
urin eru eyðsýnliga so van-
máttarnivdir, at um teir eiga 99
av 100 monnum í eini nevnd,
dugir tað einki, tá ið tann eini
maðurin er Dani, tí so verður
úrslitið danskt, halda teir.

Slíkt eru sjálvstýrismenn!

Ymisk tíðindi

Garnskipini.

Nokur av garnskipunum eru
nú komnir á veiðiplassini og eru
byrjað við gørunum. Frætt er
frá, at eitt teirra ein dagin hevði
3000 á dekki.

Tey garnskip, ið enn ikki eru
farin, leggja nú í skundi síðstu
bond á tilgørdina.

Kontraktin

millum fiskimenn og reiðarar,
hvareftir fiskimenninir skuldu
luttaka í útreiðsluni, er nú gjørd
einkis vegna skiparanna støðu
til luttøku í útreiðslukostnað-
inum.

Á vesturhavinum

tekst leygardagin helt nógur
fiskur. Skopningar seldu tann
dagin 15 tons til ífisk. Úr
Vágum vórðu henda dag seld
í minsta lagi 25 tons til ífisk.

Men í gjár bar einki til. Bát-
arnir komu at kalla krøktir
aftur.

Annars má tað sigast, at
várið hevur víðaði illa fyrri
útróðri.

Nýggjur lækni.

Við landssjúkraháði í Havn
hevur Leif Dahl, Vági, fingið
pláss sum »reservelækni«.

Sigt á land.

Miðvikunáttina sigldi ein út-
lendskur trolari á land á Borð-
oyuni. Hann slapp leysur aftur
við egnari hjálp: men hann
hevði fingið skaða á skráuna
og aksulinn. Hann kom á Havn-
ina at sýnast, og er nú farin
hiðani.

„Neraberg“

Er av »Norðbúgvam« sleip-
aður inn í norska havn fyrri
maskinskaða. Skaðin varð ikki
hildin at vera stórur.

Handilsskúlin.

15 næmingar eru innstillaðir
til eksaman við handilsskúlin í
Havn. Roynðin byrjar, tá fyrsti
postur er komn frá Danmark.

Fiskiskapsroyndir við Føroyar.

Frá amtinum hava vit fingið
sendandi eina »Rapport vedrø-
rende Undersøgelserne i 1939
ved Færoerne med Motorkutter
»Amy« af Skagen«.

Henda »rapport« er mikið at-
hugaligt, tí hon sýnir, at tað
kortini eru vissar møgulegheitir
fyrri flátskaveiðu við Føroyar,
bert vit hava tey rættu ambodini,
bátar og fiskireiðskap.

Vegna plástrot kunnu vit ikki
endurprenta alla »rapportina«
men taka tó upp aftur tað, ið
vit halda vera mest athugaligt:

Røytunguveiða.

Rødtungen er blandt de vig-
tigste af Færoomraadet mere
værdifulde Fisk, idet denne Fisk
betales med en høj Pris pr. kg.
(f. Eks. i 1936 med ca. 1½ sh.)
og af Travlerne tages i stor
Mængde paa Bankerne omkring
Øerne. Sammenligner man de
Mængder, som af alle Nationer
landes af denne Art fra Færo-
omraadet, med Totallandingen
i Europa, ser man, at Færo-
landingerne i nyere Tid udgør
ikke mindre end mellem ca. 12
og ca. 20% af Totalmængden,
og kun Udbyttet i den nordlige
Nordso og ved Island overgaar
Færoomraadets Udbytte.

I Aarene 1930—36 er der fra
Færoomraadet landet mellem
1181 og 2016 Tons, med størst
Mængde i 1932. Og tidligere
Fiskeforsøg har vist, at Rød-
tungen er tilstede overalt ved
Færoerne fra Fjordenes Bund
til ca. 200 Meters Dybde.

Det er saaledes utvivlsomt til-
strækkeligt Materiale til Udvik-
ling af et lokalt Fiskeri paa
denne værdifulde Fisk ved Færo-
erne.

Det vilde af flere Grunde være
ønskeligt at søge en Del færoske
Fiskere ført ind paa en Ud-